

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Železnica Brežice (Krško) — Rudolfovo.

(Konec.)

Vse to bi moralo biti g. Bučarju in onim, ki ž njim morda agitujejo proti dr. Hočevarju, popolnoma razumljivo in jasno, saj so bili na železničnem shodu dne 18. februarja t. l. v Krškem navzoči in so si potem lahko vso zadevo prav tolmačili, če so iz obvestila okrajnega glavarstva primerjali posamezna datiranja.

Na železn. shodu v Krškem dne 18. februarja t. l. so bili navzoči tudi štajerski člani prejšnjega železn. odbora in so potem, ko se je za progo po Kranjskem sestavil novi okrajni žel. odbor, izvolili si nov poseben odbor za okraj Kozje in Brežice.

Na tem shodu se je govorilo in — kakor se gg. Bučar in tovariši lahko še spomnijo — sklenilo, da naj železnica prekorači Savo na primernem prostoru nad Brežicami in pod Krškim; progo po Štajerskem do te točke pri Savi določi štajerski, progo od te točke pri Savi naprej po Kranjskem pa določi in trasira novi okrajni žel. odbor kranjski.

In ta kranjski odbor je že tedaj v glavnih potezah sklenil, da naj pride železniška proga v smeri od Save proti Sv. Križu, Kostanjevici, Št. Jerneju, Belicerkvi in Rudolfovemu, prepustivši natančnejšo določitev proge kasnejšim sejam okrajnega žel. odbora. Načelnik tega odbora dr. Hočevar je te sklepe na shodu glasno in jasno enunciral; izjavil obenem javno, da ni nikjer in nikdar mislil in govoril, da pojdi ta železnica daleč proč od obljubljenih krajev kakor so Sv. Križ, Kostanjevica, Št. Jernej itd., kakor mu to nalašč podtikajo nekateri, ampak ravno nasprotno in da nikdar ni mislil in govoril, da naj ide proga po krakovski hosti. Obenem je takrat dr. Hočevar izjavljal, da bo kot načelnik okrajn. žel. odbora in poslanec celega okraja delal nepriustransko tako, kakor bodo gg. odborniki sami sklenili, ki so obenem župani prizadetih občin, in je pozival te gg. župane, da naj delajo marljivo v prid svojih občin v tem prašanju.

Dr. Hočevar svojih izjav ni v ničemur požrl in spremenil. Okrajni žel. odbor odtlej, t. j. od 18. februarja t. l. ni imel še nobene seje, ker ni bilo v to nobenega povoda, ostalo je torej še vse pri sklepih prvega shoda. In teh se je dr. Hočevar drzal.

Dež. železniški odbor je imel svojo prvo sejo dne 31. marca t. l. v Ljubljani. Pri tej seji, kjer je g. dež. glavar pl. Šuklje kot načelnik temeljito razložil program, po katerem se bo lotiti zgradbe novih železnic po Kranjskem, je dr. Hočevar kot načelnik in delegat okrajnega železn. odbora za progo Brežice (Krško) — Žumberk naznanil sklepe tega odbora iz seje z dne 18. februarja t. l. glede proge od Save proti Sv. Križu, Kostanjevici, Št. Jerneju, Belicerkvi in Rudolfovemu.

V dokaz temu služi zapisnik dotične seje deželnega železn. odbora.

Razvidno je torej, da je dr. Hočevar v zadevi te železnice postopal doslej popolnoma pošteno in korektno, da ni kršil sklepov, ki jih je sprejel okrajni železn. odbor v Krškem dne 18. februarja t. l. in da nj v ničemur postopal v škodo okrajem Sv. Križ, Kostanjevica, Št. Jernej itd.

Vsled tega je agitiranje proti njemu prav nezmislno, a še manj je to umevno zdaj, ko je gg. županom občin Sv. Križ, Kostanjevica in Št. Jernej, obširno razložil v pismih svoje nazore glede te proge in dokazal vso brezpomembnost one koncesije, ki je bila izdana že 16. februarja t. l., torej še pred ustanovitvijo okraj. žel. odbora v Krškem dne 18. februarja t. l., na koje ne točno, površno besedilo se pa sedaj sklicujejo agitatorji bodisi vsled zmote bodisi morda iz zlobnosti.

Treba si je samo predočevati zgoraj navedena dejstva in uvidi se, kako se po vsej sili hoče najti kako orožje, s katerim

bi se dalo politično-strankarsko lopniti po dr. Hočevarju, da si nima ne železnica ne železniški odbor ničesar opraviti s politikom. Agitatorji računajo pri tem na to, da se ljudje ne morejo natančno podučiti o pravem stanju te zadeve.

Ali upajmo, da bode bodočnost prav kmalu ljudem oči odprla in dokazala, kako se jih je spravilo v zmoto.

Kako nelojalno se je postopalo proti dr. Hočevarju je dokaz ta, da se ga ni obvestilo o nobenem shodu ali sestanku in mu dalo priliko, vso zadevo pojasniti kakoršna je v istini. Da, g. Bučarju se je celo posrečilo pridobiti gg. župane občin Cerklje, Sv. Križ in Št. Jernej, da so na podlagi njegovih čisto napačnih informacij in brez vsakega povoda podpisali z dnem 18. marca t. l. datirano izjavo, v kateri pravijo: da izstopajo iz lokalnega železniškega odbora . . . za toliko časa, dokler se zahtevam in interesom občin, katere zastopajo, v polnem obsegu ne ugotovi. — Ta izjava je dr. Hočevarju bila dostavljena šele 5. aprila t. l.

Torej g. Bučarja se je poslušalo in mu vse verjelo, dr. Hočevarja pa nihče ni prašal za pojasnila!

Iz tega se vidi, kako trnjevo pot hodi pri nas vsaka važnejša zadeva.

A resnica in poštenost pride na dan in zmaga proti vsaki zahrbtni nakani.

Tako ima torej železnica Brežice (Krško)-Rudolfovo že zdaj nekam čudno predzgodovino. Ako bo šlo tako naprej, te zgradbe ne bomo doživeli, vsaj ne v doglednem času. In vendar je odkrito in složno delo nujno potrebno, saj se gre za koristi velikega okraja, ki hrepeni po zvezi s svetom in ki jo rabi za svoj gospodarski razvoj. Težav bo itak še v obilji, ne delajmo si jih še sami doma med seboj po nepotrebem.

Preudariti je prebivalcem krške in šentjernejske pokrajine, je-li prej pridejo do zaželjenega uspeha po posredovanju gg. Faleschini — Markhl in njih privržencev, ali pa po domači železniški organizaciji pod pokroviteljstvom in s pomočjo naše dežele. Zdravi razum našega ljudstva bo kmalu našel pravo pot.

Dostavek uredn.: Ta članek je bil spisan pred zadnjim shodom v Kostanjevici.

Gospodarstvo.

Vinogradniki, v samopomoči je naša rešitev.

Med vinogradniki je danes stiska. Vino ne gre v denar in je za marsikoga položaj nad vse žalosten. Res, da lanski pridelek v obče ni tako dober za kupčijo kakor je bil predlanski, ali vendar se dobi še dosti prav dobre kapljice, ki ne najde kupca. Resno moramo obžalovati, da se mnogo naših gostilničarjev obrača v druge kraje po vino, namesto da bi točili domači pridelek. Letos se pač nihče ne more izgovarjati, da je vino predrago, saj je cena tako nizka, da se obdelovanje vinogradov komaj izplača. V teh razmerah bi bilo prav, da bi se naši gostilničarji malo bolj ozirali na potrebe domačih krajev in da bi se držali domačega pridelka.

V vinotočih zazre naš vinogradnik edino rešitev, da spravi svoje vino v denar. Če pa pomislimo, da se z vinotoči vino doma med sosedi popije in da skupiček nič ne zaleže, potem vidimo, da so nam vinotoči bolj na škodo kakor na korist. Z vinotoči se pospešuje nepotrebno vino-

pitje in z njim vred vse tiste žalostne posledice, ki jih opazujemo po naših krajih.

Vino mora ven iz kraja, potem pride denar v vas! Ako ga danes težko prodajamo, smo med drugim tudi sami krivi. Namesto da bi za prodajo vina kaj storili, pa pospešujemo prodajo piva in tujega vina, ki sta velika sovražnika domačemu vinu.

Koliko piva se pri nas po kmetih in sredi vinskih krajev ne iztoči? Kaj ni to škoda za naše vinogradništvo? Lansko leto mi je pravil neki gostilničar v S. na Belokranjskem, da je moral pivo zopet nastaviti, ako je hotel imeti nedeljske goste z dežele. V resnici se je dotično nedeljo vse trlo deklet in moških, ki so se naslajali ob pivu, dočim je vino ležalo v zidanici in čakalo na kupca. Kaj ni to žalostno? In tako se godi tudi po drugih krajih. Če le malo pomislimo, koliko stroškov in dela smo imeli z novimi vinogradi in kako gremo tuji pijači na roko, moramo sramu pordečeti.

In tako se godi tudi s tujim vinom! Koliko se pri nas ne speča tujega vina? Koliko se iztoči istrijanca in drugega vina! Ko bi imeli le količkaj zavednosti in domoljubja, bi morali piti domače vino. Ali tako pijemo, kar nam gostilničar na mizo prinese! V takih razmerah ni nič čudnega, če ne gre vinska kupčija od rok, saj tako rekoč sami pomagamo, da se tuja vina vdomačujejo. Namesto, da bi jih mi izpodrivali, se godi nasprotno, izpodrivajo druga vina domači pridelek. Gorenjci kažejo lahko s prstom na nas, da nismo nič boljši kakor sami, ker pomagamo sami tujemu vinu do veljave.

Za vinsko kupčijo se pa golo in malo nič ne stori. Posamezniki se že trudijo, ali to je vse premalo. Danes bi se prav lahko mnogo dolenskega vina prodalo na Gorenjsko, ako bi bila kupčija količkaj organizirana. Ali žalibog da manjka vsake organizacije. Med gorenjskimi kmeti bi se lahko mnogo vina prodalo, ako bi se naročila po deželi nabiralo in vsa kupčija posredovala. Posamezni taki poskusi so se že obnesli. Zakaj bi se ne vpejljali v večji meri? V samopomoči je naša rešitev! Zato pa treba, da se ganiemo in da ne pričakujemo v mrtvilu boljših časov! Konkurenca pritiska od vseh strani na nas. Zoperstavljanje se ji bo mogoče le na ta način, da se združujemo in da iščemo v samopomoči našo rešitev. -r-

Trtna plesen ali oidium.

Lansko leto so razne plesni povzročile gnilobo našega grozdja. Vendar pa je ta „trtna plesen“, ki se imenuje tudi oidium, od teh navadnih plesnij nekoliko različna. Pretečeno leto se je pokazala že zgodaj in povzročila pokanje jagod, vsled česar so te tudi pričele gniti. Posebno zelenika in belina so bile močno napadene. Ker trdijo nekateri, da ta plesen v očesih prezimi in se drugo leto zopet na isti trti pokaže, se nam je bati, da bodo naše trte letos še bolj od te bolezni trpele. Da se preveliki škodi kolikor mogoče izognemo, hočem v kratkem popisati, kako ta gliva nastopi.

Trtna plesen ali oidium se razvija najbolj pri gorkem vremenu. Hladni dnevi tej glivi ne ugajajo. Pokaže se navadno najprej na jagodah kot lahka plesnoba. Jagode so, kakor bi bile z belo moko potrošene. Vsled te plesni razpočijo jagode, tako da se prikažejo goli peški. Če nastopi ta bolezen zgodaj, se take jagode (napaden je navadno cel grozd) posuše, če se pa prime jagod, ki so že v moki, pa povzroči njih gnitje. V enem, kakor drugem slučaju zamore ta bolezen pridelek prav občutno

zmanjšati. Razen tega pa nastopi oidium tudi na listju in na lesu. Tak les navadno slabo zori in je temnalisast.

Modra galica, s katero škropimo proti strupeni rosi ali peronospori, trtni plesni ne škoduje. Rabimo pa proti tej bolezni uspešno žveplo. Za to rabo bodi žveplo kolikor mogoče fino zmleto. Če je tako žveplo tudi dražje, kot manj drobno, vendar mnogo bolj izda in se ga tudi manj porabi. Za žveplanje trt rabimo navadne pušice iz ploščevine, kakor jih dela vsak klepar. Bolj fino se razdeli žveplo z mehi, katere izdeluje kleparski mojster Küssel v Novem mestu. Zelo uspešno in dobro je delo z „ročno vindobono“ tvrdke Nechville na Dunaju. Kdor ima večji vinograd, bode delo najbolje in najhitreje opravil z nahrbtnim žveplalnikom „Vindobona“ iste tvrdke. S tem strojem se izvrši prav popolno delo, kljub temu, da se manj žvepla porabi kakor z vsemi drugimi pripravami. Pred porabo je dobro, da se žveplo na solncu dobro posuši.

Če se hoče to bolezen uspešno zatreti, treba je že prvič žveplati pred cvetom in drugič takoj, ko je trta odcvetela. Za žveplanje si izberemo lepe solnčne dneve. Bolj kot solnce pripeka, bolj bo žveplanje zaleglo. Če bi dež žveplo opral, je treba žveplanje ponoviti. Želel bi, da bi vsaj oni svoje vinograde žveplali, kateri so to bolezen lansko leto v svojem vinogradu opazovali, da se tako obvarujejo škode. R. Zdolšek.

Potreba društva za gojenje rib na Dolenskem.

Krka, poglavitna reka Dolenske, je bila nekdanj, in to še pred dobrimi tridesetimi leti, tako bogata najlepših in najokusnejših rakov, da se jih je skoraj kar zastonj jelo po krčmah, in po kmetskih hišah ob Krki se jih je uživalo kakor popolnoma navadno jed. Pripovedujejo mi, da so Novomeščani kaj radi hodili na izprehode v bližnje vasi ob Krki, kakor v Ločno, Šentpeter, Belo cerkev i. t. d. ter si postregli pošteno z najlepšimi raki; plačali so pa le zabelo, vino in kruh, za rake pa nič, ker so jih baje dečki v Krki ali pa v drugih potokih lovili za kratek čas. Isto se mi pripoveduje tudi o Belokranjini, o naselbinah ob Vlahinji, Kulpi itd. Pripovedujejo mi dalje, da so si delavci na polji ob Krki čestokrat privoščili za malo južino lonec najlepših rakov, ter vina in kruha. No, ti zlati časi so vsled zaje-dalke, ki se je na njih v podobi mikroskopičnih stvaric naselila, žalibog popolnoma prenehali. Danes ni v Krki in drugih dolenskih vodah niti enega raka več, in to v kljub že večkrajnemu poizkusu, rake zopet zaploditi.

Kar se tiče rib, se o njih nekdanjši množini po dolenskih vodah niti približno toliko ne govori kakor o rakah. Pripoveduje se mi pač, da jih je bilo več, da veliko več, kakor jih je dandanes, a toliko, kakor rakov, jih ni bilo pa vendar nikoli. Pocenj, jako poceni so pa bile tudi ribe.

Da tudi v prejšnjih časih v dolenskih vodah, osobito v Krki, ni moglo biti veliko več rib, vzlasti plemenitih, mi potrjuje to dejstvo, da se nahaja tukaj dosti opuščenih ribnikov, in to celo tik Krke. Tako se nahaja na potočiču, — pač malo poetično — „Šajser“ imenovanem, ki je le par sto korakov od Krke oddaljen, ostanek nekdanjega ribnika, last graščine Graben. Danes je lastnik tega nekdanjega ribnika, zdaj travnika, in graščine Graben, gospod Rudolf Šmola, najvnetejši lovec novomeške okolice. Še veliko bližje Krki, kakor ta ribnik je bil oni na kaj majhnem potočiču v Zalogu, nasproti vasi Loka, na desnem bregu Krke. Iz njegovega deloma še zdaj ohranjenega jez se lahko vrže kamen v Krko. Veliki ribniki, katerih jezovi deloma še obstoje, so se nahajali dalje pri Mirni; sodim, da so bili last tamošnje graščine. Tudi pri Višnji gori so bili trije manjši ribniki. Jezove, ki so zaporedoma zgrajeni in še prav dobro ohranjeni, je prav lahko opaziti iz kupeja, ko vlak privozi iz tamošnjega predora; leže na desni strani proge. Prav velik ribnik se je nahajal dalje le malo vožnjo nižje, namreč pri Zatičini, tik vasi Hudo. Železnica teče sedaj naravnost čez njegov veliki jez. Ta ribnik je bil gotovo last jako obširne, samostanske, t. j. cistercijske graščine v Zatičini. Končno je bilo več ribnikov okoli nekdanjega samostana trapistov v Pleterjah pri Šent Jerneju. Zdajšnji tam naseljeni

francoski trapisti so te ribnike opustili ter jih izpremenili v vrtove in travnike, kajti ribe jim dovažna brza železnica iz Trsta in drugod.

Gotovo so se nahajali še drugod po Dolenjskem ribniki, o katerih meni ni nič znanega. (Velik ribnik je imela nekdanja ortneška graščina v Zúdh pri Ortneku. Opomba uredništva.) Vsi ti dandanes opuščeni ribniki so nam pa gotovo dokaz, da Krka in druge dolenske vode v prejšnjih časih niso vsebovale toliko rib, kolikor se jih je potrebovalo, in prav zato so si graščine napravile ribnike.

(Konec pride.)

Politični pregled.

Državni zbor se je sošel v petek 6. maja. Mej počitnicami so zborovali le nekateri odseki, ki so pripravili nekaj tvarine za zbornične seje. V petek je prišla v razgovor reforma zborničnega poslovnika. Češki radikalec Choc je predlagal, naj se to odstavi z dnevnega reda, a predlog ni bil sprejet. Ministerski predsednik priporoča spremembo. Poslanec Weidenhofer želi določbo za nemški poslovni jezik, kar je bilo že enkrat z glasovanjem zavrženo. — Nato je zbornica razpravljala o več nujnih predlogih, tičečih se vseučilišnih zadev.

Češki radikaleci so iz Slovanske Jednote izstopili, ker se je slednja izrekla za spremembo poslovnika.

„Slovenski klub“ in „Savez južnih Slavena“ bota imela 12. maja skupno sejo, da se pojasni obojestransko stališče in po možnosti razpršijo nesporazumljenja. Vsakemu je pač umljivo, da bi morali Jugoslovani v parlamentu skupno postopati, sicer ni upati uspehov za naše dežele.

Delegacije bodo zborovale v Budapešti od 16. maja dalje, ko bo tudi cesar ondi bival.

Na Dunaju je bila 7. maja otvorjena lovska razstava. Kranjska je izborna zastopana.

Dokler se sporazum mej Čehi in Nemci glede praškega deželnega zbora ne doseže, bo otežkočeno tudi delovanje državnega zbora. A vse to zahteva spremembo sedanjega vladnega sistema.

Na Goriskem so naši somišljeniki osnovali kuratorij za osnovo slovenske gimnazije v Gorici z bodočim šolskim letom. Bog daj srečo!

Na Štajarskem je bil v Št. Ilju vsled žreba izvoljen županom Slovenec Thaler.

Ogrski ministerski predsednik grof Khuen je poročal cesarju o političnem položaju in o volitvah, ki bojo od 1. do 10. junija. Khuen, Justh, Košut, Tizsa sicer delujejo različno — a vse kaže, da si prizadevajo za ogrsko samostojnost, katero naj bi večinoma plačevala naša državna polovica.

Bosna se istotako pripravlja na deželnozborske volitve. Vsa tri verstva: Mohamedani, pravoslavni in katoliki so že postavili svoje kandidate. Mej katoliškimi je Slovencem znani arhitekt pl. Vancaš.

Mej Avstrijo in Srbijo se kmalo sklene trgovinska pogodba. V Bosni se osnuje nekaj srbskih konzulatov.

Angleška žaluje. Nepričakovano je v petek krog polnoči umrl kralj Eduvard VII. Bil je sicer bolehen, a je opravljal še do četrtega državne posle. V petek se mu je shujšalo, vnela so se pljuča in kmalo potem je izdahnul. — Bil je sin kraljice Viktorije in njenega soproga princa Alberta. Rojen je bil 9. nov. 1841. L. 1863 se je poročil z Aleksandro, hčerjo danskega kralja Kristijana IX. Po smrti svoje matere Viktorije je dne 21. jan. 1901 zasedel angleški prestol kot Eduvard VII. Dasi je bil v mladosti lahkoživen, je kot kralj spremenil svoje življenje ter postal dober vladar, katerega so Angleži zelo čislali. Bil je zelo prebrisan diplomat, ki je spretno vodil zunanjo politiko ter pridobil prej osamljeni Angliji več zaveznikov. Ost njegove politike je bila obrnena proti Nemčiji — kot nevarni tekmovalki. Rusijo, Francijo, Italijo, Turčijo in Srbijo je dokaj zapletel v angleške zanjke. Nasleduje mu sin princ Valeški Jurij, rojen 3. junija 1865.

Francoska je imela volitve, pri katerih je zopet zmagala sedanja vlada.

Na Španskem bodo tudi volitve. Liberalne struje se bodo medsebojno podpirale, kar pa se ne opaža pri konservativnih in katoliških strankah.

V Turčiji vkljub vsem vladnim poročilom še ni konec albanske vstaje. Dasi so Turki vzeli kašaniški prelaz, vendar Albanci na raznih krajih napredujejo. Zasedli so mesti Djakovo in Prištino ter več vasi. Pomikajo se tudi proti Prizrenu. — Turški parlament je odklonil predlog, naj gre preiskovalna komisija v Albanijo. Veliki vezir se noče pogajati z ustaši, nego

jih pokoriti z orožjem. — Čez Solun se na Kosovo pošilja mnogo vojaštva.

V srednji Ameriki so nedavno divjale državljanske vojske mej republikami, a zdaj jih je zadela nova nesreča. V Costariki je bil grozen potres, ki je razdejal Cartago, a tudi vsa mesta ob železnični progi Cartagena-Puerto Limos. Blizo je ognjenik Irazu. V Kartagi ni ostala niti ena hiša cela. Mrličev so izvlekli že 350. A 6000 ljudi je ponesrečenih, ranjenih in brez strehe.

Zabavi in pouku.

Potovanje v sv. deželo.

Sp. dr. J. Marinko.

Ob kršni Dalmaciji proti južni Italiji. (Dalje.)

Ob 6. uri zjutraj smo dospeli v Brindisi v doljni Italiji. Kaj rad bi bil šel maševat, ker vsaj štiri dni ne bo mogoče sv. opravilo, toda reklo se je, da v pol ure odidemo, da se pridobi nekoliko časa, ki smo ga v Trstu zamudili. Najbrž bi se bilo tudi zgodilo tako, ko bi bili pripluli v kako naše mesto; toda italijansko meščanstvo, s parobrodskimi uradniki vred, je še spalo. Trajalo je nad osmo uro, predenj smo dobili pošto in drugo. Žal mi je bilo, da nisem šel na suho, ker so me ravno nasproti množtevilne stopnice vabile v cerkev.

Mesto je videti precej lepo, ima grško lice z orientalskim značajem. V okolici se vidi precej južno rastlinstvo. Pristanišče je veliko in more sprejeti najtežje parobrode; zato se tu ustavi vsaka ladija, ki plove iz adrijskega morja v Azijo ali Afriko, da si preskrbi za daljnjo pot potrebnih reči. Mene je tukaj prav posebno zanimal mogočen grad, ki rabi morskim uradom, je pa sicer precej zapuščen. Zidal ga je cesar Friderik II. v prvi polovici 13. stoletja. Kako različne misli mi je vzbujala ta zgradba nekdanjega mogočnega! Kje si ošabni vladar? Kje tvoje delo? Mogočno zidovje sicer še kljubuje zobu časa, bo pa tudi kmalo zibnilo v prah, ako ne bo skrbela za poprave italijanska vlada, kakor si neslavno zginil ti in tvoje delo. Cerkev pa in njen vidni vladar, ki si ga tako strastno preganjal, sta močnejša nego nekdanj in narod italijanski, kojemu si pobil tisoč in tisoč sinov, se je otresel nemškega jarma.

Vihar ni ponehal, ko smo zapuščali Brindisi, nasprotno jačila se je burja, pa tudi zahtevala žrtev z morskoro boleznijo — par gospodov je moralo v posteljo, drugi so se večinoma bolj klavno držali. Opominjala je pač tudi mene, ali do hudega ni prišlo. Mi je li pomagala dolenski slivovka, v kateri so bile suhe borovnice namočene, ali je narava bila dovolj krepka, ne vem — po kosilu se je poglelo vse, zlasti še, ker so tudi morskimi valovi dosegali manjo višino nego dopoldne.

Vozili smo se precej časa ob peti nizke južnovzhodne Italije, ki se je le slabo razločevala v veliki daljavi in na njej nekoliko više belikalo mesto Otranto, — proti vzhodu pa ni bilo drugega nego nepregledno peneče morje. Človek, kako majhen si na širnem morju! Predenj je popolnoma izginila iz vida peta laškega polotoka, smo zazrli s snegom pokrite albanske gore. Imeli smo, — a le malo časa — kopno na obeh straneh.

Ob albanski in grški deželi.

Mrzlo vreme mi vendar ni moglo ubraniti, da ne bi bil radovedno ogledaval visokih albanskih orjakov, ki so se veličastno svetili v popoldanski solnčni luči do vzhodja pokriti v snežno odejo. Kmalu so se nam približali grški krasni otoki, ki jih imenujejo jonske, a z njimi tudi noč. Prvega, večjega, Korfú (Krf), nekdanja Korcira, smo še dobro videli. Zahodnja stran mu je skalovita, visoke strme stene kipé proti nebu, na vzhodu pa je bajé jako lep. Taki so vsi jonski otoki — ravno nasprotno našim visokim goram, ki so proti severu raskave, gole, strme, južno pa poraščene.

Ta otok je jako ljubila naša pokojna cesarica Elizabeta; več zim je na njem preživela. Sedaj pa često dolí potuje nemški cesar Viljem II.

Predenj nam je zginil Korfú, nas je objela krasna noč: zvezda pri zvezdi na črnem nebem oboku, ozek srpek rastočega meseca ni imel moči, da bi jim jemal lesk. Burja je ponehala, vse je objel neki svet mir, kojega zmirno pluskajoče morje, ali vršanje mogočnega vijaka pod ladijo ni moglo kaziti. Ta naravna krasota, koja mora poznati le oni, ki jo je sam videl, nam kar ni pustila razkrov; dolgo smo še občudovali lepoto noči na morju ter poslušali našega Nemca lekarnarja Seume-ta, ki nam je zgovorno razkladal

marsikaj o orijentu in vzglednih prebivalcih ter neizmerno hvalil Turke in turške razmere.

Mi smo trdili, da Turek le podira in končava, ne stori pa nič koristnega za državljane. On pa je zatrjeval: vsaka država bi bila v vzhodu slabša. Podložniki so v turškem cesarstvu zadovoljni. Prostost ni nikjer tolika kakor ravno na Turškem. Delaš, kar hočeš. Ni ga za teboj policaja, ni ga davkarja za Evropejca. (Brez dvoma mu je bilo to najbolj po godu, kajti istina je, da tujci ne plačujejo davkov, zato se pa domači bolj odirajo). Nihče se ne briga, kaj počneš, koliko zaslužiš. Tam ni štrajkov, ni uporov (no o tem gospod zdaj najbrž nekoliko drugače misli!) Hvalil je celo turško vero, povzdigoval mnogoženstvo nad krščanski zakon, češ tam vsaj ni nezakonskih otrok in žene so možu vedno zveste.

Ni čudno, smo mu odvrnili, zveste so, ker morajo biti vsaj so vedno zaprte. Tat tudi ne krade, kadar ne more.

Mož je imel tako nazadnjaške nazore, da je Turčijo hvalil celo radi tega, ker se upira vsaki moderni pridobitvi, češ, da ljudstvo napredka ne zahteva — v tem pa je baje prava narodova sreča. No, potem bi bili pri nas cigani najbolj srečni, ker tudi ne marajo napredka, pa se počutijo popolnoma zadovoljne. Videlo se je, da je gospod pridno bral Ruso-a (Rousseau.)

(Daj je pride.)

Dopisi.

Iz Kandije. Dne 30. aprila je zapustil svoje dosedanje bivališče pri č. usmiljenih bratih preč. gosp. duh. svetnik Ignacij Šalehar. Preselil se je v cesar Franc Jožefovo zavetišče v Ljubljano, kjer bo oskrboval duhovno pastirstvo. Premnogo bolnikov, ki so radi zdravljenja več ali manj časa bivali v bolnici, se bode hvaležno spominjalo prijateljskega tolažnika v boleznih. — Pred nekaj dnevi se je častna družba mnogih prijateljev poslovila od njega povdarjajoč in priznavajoč njegovo ljudomilost in želeč mu na novem mestu jednacega uspeha v tolažbo trpečega človeštva. Eden izmed čestiteljev mu je izrekel nastopno slovo:

Duh. svetniku Šaleharju ob slovesni odhodnici.

Dovolite gospoda slavna,
še jaz povzdignem naj svoj glas.
Naj pesem tu postane javna
o blagem možu sivih las.

Gospod, ki se od nas poslavlja,
med nami bival let je pet,
o njem naj torej pesem javlja,
kako za dobro bil je vnet.

Kot sveti Peter, Cerkve glava,
je tudi on ljudi lovil:
je vodil jih na pota prava,
z izgledom lepim jih bodril.

Z duhovnim delom se je bavil
kot pridigar in spovednik,
v hvaležnih srcih si postavil
je neporušni spomenik.

Tako opravljal svoja dela
za božjo čast je ves goreč,
kot tanka vest mu je velela, —
le škoda, da od nas gre preč.

Zato med nami zdaj spoštuje
ime njegovo mlad in star,
s častjo ga vsakdo imenuje:
duhovni svetnik Šalehar.

Sedaj v Ljubljani, v službi novi
imel bo novi delokrog;
nebo mu delo blagoslovi,
osreči naj ga ljubi Bog!

Prečina. — Zgradba nove župne cerkve. — Tlak. — Tudi tlak, dasi manj očiten, je važen del stavbe, napravo njegovo treba mnogostransko premotriti, saj notranja snaga cerkve, zdrav zrak v njej, pa tudi notranja njena krasota je mnogo odvisna od njega. Najlepši pa najtrpežnejši je seveda iz zdravega, suhega naravnega kamna; škoda, da se malokje dobi, posebno v ploščah! Da bi ga pa od daleč naročali, bi nas res preveč stalo. Zato nam je g. arhitekt v načrtu označil tlak iz cementnih ploščič. Tvrška Seravalli-Pontello, ki je to delo od podjetnikov prevzela, je nasvetovala teraco. Ker se je tudi stavbenik za te vrste tlak odločil in ga tudi drugi veččaki priporočali, smo tedaj naredili tlak teraco. Kako se pa naredi? Najpopred je treba dno (zemljo pod tlakom) vodoravno zravnati in jo čvrsto vtrditi, da se ne vseda, nato se napravi betonska plast, vsaj 10 cm debela iz portland-cementa, peska in prav drobnega gramoza, seveda je treba na krajih, kjer bodo stali oltarji, prižnica (iz kamnja) globljega fundamenta, debelega do 40 cm. Na to plast se naredi še druga 2—3 cm debela iz prav finega portland-cementa, kar najbolj čistega spranega peska, in iz drobcev mnogobarvnega marmorja, rudečega, belega, črnega itd., v njo se lahko vdelaajo vsakovrstni figuralni okraski, črtice, zvezdice, krogi, polja itd. primerno cerkvenemu umetnemu okusu, posebno v presbiteriju; pri nas je kakor v pozdrav pri glavnem vhodu besedica „salve“. Ta mnogobarvna gornja plast se mora pa temeljito ogladiti, da postane lična, prijetna očesu. Najbolje se zdrigne s peščenim kamnom, brusnikom. To delo traja mnogo dni, ker marmornati drobci so zelo trdi in se počasi ogladijo. Tako oglajena površina se zmije

s čisto vodo, posuši, potem pa večkrat napoji z oljem. Pri nas smo porabili 100 kilogr. olja, pa jo bomo pred posvečevanjem še enkrat snažno zmili in napojili.

Kake prednosti ima tak tlak? Snažen je, ker je ves kakor jedna plast, nima ne špranje ne luknic, pomete se lahko do zadnje smeti. Suh je tudi, ravno tako zrak, ker ne more nobena vlaga ali plin iz zemlje v cerkev, tudi se ne potí, kakor marsikteri naraven kamen. Kako se pa lahko pomije in osuši, ne da bi kaka vlaga zastala v cerkvi. Z malimi stroški se tudi prenovi, kadar se čez čas zastarini. Samo pomije se čisto pa osuši, potem pa zopet napoji nekoliko z oljem, pa ti je tak, kakor bi bil danes narejen, čist, živ kakor oko, skoraj se zdi človeku škoda nanj stopiti. Notranjo lepoto cerkve res zelo povzdigne. Pa tudi trdnost stavbe poveča. V dnu zveže vse ozidje skupaj, v vrhu je betonski obok, ki vse zidovje zgoraj s kamnito silo drži, cela cerkev je kakor iz celega na okrog in okrog. — Tudi druga dela so že toliko dovršena, da bo cerkev posvečena letos dne 13. junija na dan sv. Antona Padovanskega.

Valtavas. V nedeljo 24. t. m. predaval je o Halleyjevem kometu g. dr. Vinko Šarabon, profesor iz Novega mesta v prostorih kat. slov. izobr. društva. Občinstva je bilo jako veliko do 500, katero je z zanimanjem sledilo predavanju. Ker je občinstvo vneto za izobrazbo, naprosilo je kat. slov. izobr. društvo g. dr. V. Šarabona, da bode še večkrat predaval v teh prostorih. Kat. slov. izobr. društvo se pa tem potom v imenu občinstva za podučno predavanje iskreno zahvaljuje in prosi na večkratno svidenje. Zahvaljuje se tudi g. Jos. Zurcu županu itd. iz Kandije za prijazni pozdrav.

Iz Šent Jerneja. Kako hitro se razve, če se je kaj posebnega prigodilo! Sporočeno je bilo, da se je v Rakovnikih primeril zločin na kipu lurske Gospe in takoj so prvega maja ljudje prišli iz raznih krajev gledat, kako je zdaj na tistem mestu. Razbiti kip Matere Božje je zopet sestavljen in ni skoro poznati, da bi bil kedaj poškodovan. Zaprt je isti zločinec in baje v opazovanju, če je umobolen. Ljudstvo je bilo zelo razburjeno.

Iz Ambrusa. Kakor drugod po Slovenskem jeli so tudi po Dolenjskem snovati telovadne odseke. Mej te se je uvrstil tudi ambruški „Orel“, ki se pridno giblje. V kratkem smo si napravili kroje za devet telovadcev. — Dne 17. aprila t. l. smo imeli poučni mladeniški tečaj za „Orle“ v Zagradcu, katerega so se fantje tudi od tukaj udeležili in sicer osem v kroju. Članov je 16, ki so si izbrali izmed sebe svoj odbor, kateri naj vodi započeto delo do napredka. Da bo „Orel“ pri nas uspeval, se množil, rasel in konečno združil vse dobromisleče in poštene fante ambruške fare pod svojim okriljem, to naj ima novi odbor pred očmi. Glejmo, da v polni meri izvršimo na nas stavljeno zaupanje. Delajmo vsak za vse in vsi za enega! Razpora naj ne bo med nami. Druži nas bratstvo, poštenost in sveta naša načela katoliške cerkve, vzori, ki jih spoštujemo mi vsi, in ki so v strah našim nasprotnikom. — Krščanski stariši ambruške fare, skrbite, da pristopijo vsi vaši fantje v društvo in telovadni odsek. Gotovo je, da proti narodu, ki je vzgojen v krščanskih načelih in pravi domovinski ljubezni, njegovi sovražniki ne bodo zmogli popolnoma nič, ampak bodo ravno v mladini našli najkrepkejši odpor. — Ničesar slabega ni v naših vrstah, prigo-varjajte jim, naj stopijo v naš telovadni odsek. Ne bo vam žal! Sadovi se pokažejo v bodočnosti. — Telovadba se vrši vsako nedeljo. Vadi nas vaditelj oziroma načelnik tukajšnjega „Orla“.

Dostavek uredn.: Oglasite se še večkrat!

Domače novice.

Konferenca za novomeški dekanat bo binkoštni torek 17. maja v proštiji.

Imenovanje. G. primarij dr. Defranceschi je po deželnem odboru zopet imenovan v c. kr. deželni zdravstveni svet. — Za živinozdravnika v Mokronogu je imenovan g. F. Sink.

Odlikovanje. Kontreadmiral Anton Haus, rodом Novomeščan, je dobil od presvitlega cesarja dovoljenje, da sme sprejeti in nositi sledeče redove: Kr. pruski kronski red I. vrste, kr. španski red za zasluge na morji III. vrste in knežji črnogorski Danilov red I. vrste.

Premembe pri sodniji. Okr. sodnik dr. Fr. Pompe je prestavljen v Ljubljano; okr. sodnik Jožef Žmave v Ljubljani je imenovan za deželnosodnega svetnika pri okrožnem sodišču v Novem mestu. — Praktikant Gustav Barle je postal avskultant tukaj.

Vojaško. Gospod c. kr. polkovnik in poveljnik domobranskega pešpolka Opava št. 15 Karol Kraus, sorodnik rodbine Vojska-Skrem,

imenovan je c. in kr. generalmajorjem in poveljnikom domobranske peh. brigade na Dunaju. — Gosp. nadporočnik Jeršinović Adolf c. in kr. stotnikom pehotnega polka št. 3; gospod poročnik Jeršinović Ignacij nadporočnikom v c. in kr. polku-trenu št. 3. — Gospod poročnik Josef Ebènhöh, bivši poveljnik novomeškega orožniškega oddelka, nadporočnikom pri žandarmerijskem poveljstvu v Zadru. — Gospod Dragotin Dolénc, poročnik c. k. domobranskega pešpolka Dunaj št. 1, nadporočnikom istotam. — Gospod Ciril Dolénc, stotnik domobranskega pešpolka št. 19 v Lvovu, premeščen je v Ljubljano k domobranskemu pešpolku št. 27. — G. c. in kr. stotnik Gašpar Vodnik 96. pešpolka v Zagrebu je postal major in premeščen v Petrovaradin.

Prememba. Dosedanji č. o. prijor Marija Bernard Neyrand v Kartuzi Pletterjah je premeščen v Kartuzo Tarragona na Španško. Na njegovo mesto je prišel č. o. Janez Kerstnik Mottini, rodom Švicar.

Spremembe pri c. kr. finančni straži. Nov oddelek se ustanovi v Mokronogu. Prestavljeni so gg.: preglednik Franc Burger iz Litije v Vipavo; naslovna preglednika Franc Kogej iz Žužemberka v Mokronog in Ivan Florjančič iz Mengša v Litijo; Peter Držaj iz Postojne v Žužemberk, vsi kot oddelkovodje. Dalje so prestavljeni: nadpazniki Luka Kunstelj iz Mengša v Žužemberk, Josip Stary iz Litije v Senožeče; pazniki: Jos. Beguš iz Novega mesta v Mokronog, Ivan Torkar iz Žužemberka v Postojno.

Tukajšnja požarna bramba je imela v nedeljo službo Božjo v čast sv. Florijanu v kapiteljski cerkvi. Meščanska godba je svirala mej sv. mašo.

Kapiteljska cerkev je dobila dva lepa, umetna in dragocena darova. Nekatere gospodične Marijanske kongregacije so vezle lepo pregrinjalo za veliki oltar; gdč. Dánica Kavčič, učiteljica-volonterka pri čč. šol. sestrah v Šmihelu pa prekrasen plajšček za veliki ciborij. Bog plati!

Brivnice bodo na binkoštni ponedeljek dne 16. maja cel dan zaprte. Slavno občinstvo se na to opozarja, da se jih blagovoli prej poslužiti.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu aprilu 1910 je 193 strank vložilo 94198 K 37 h; 205 strank vzdignilo 111067 K 48 h. 12 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 21700 K; 364 menic se je eskomptovalo za 151145 K; Stanje vlog 3,564045 K 7 h; Denarni promet 608609 K 71 h. Vseh strank bilo je 1169.

Sklep šolskega leta v obrtni nadaljevalni šoli je bil 24. aprila. Potem se je vršilo ogledovanje nalog in risb tukajšnjih učencev. Obisk je bil prav mnogoštevilen, kar je vse hvale vredno. A grajati moramo nemška spričala, ki jih vajenci in stariši ne umejo.

Majnikovi gimnazijsko-šolski izleti so bili zadnje sredo v razne kraje. Žal, da je vreme nekoliko nagajalo.

Nezgoda. Župnik svetotrojiški, č. g. Vidmar si je padši z biciklja zlomil levo roko. Zdravi se pri čč. usmiljenih bratih.

Mesečni izkaz. V bolnišnico Usmiljenih bratov v Kandiji je bilo meseca aprila sprejetih 154 bolnikov, od marca jih je bilo ostalo 77, skupaj 231. Iz bolnišnice odpuščenih je bilo tekom aprila 90 ozdravljenih, 40 zboljšanih, 8 neozdravljenih, 5 jih je pa umrlo.

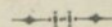
Predstava, katero so priredile učenke šestega razreda tukajšnje deklishe šole v sredo dne 4. maja t. l. v „Narodnem domu“ v Novem mestu je bila dobro obiskana. Spored je bil: I. Petje. II. Veseloigra v enem dejanju. Izbira tovaršice. Petje je vodil g. Hladnik; pelo se je precizno in fino; igro je vodila gdč. učiteljica Turk; igralo se je jako dobro v splošno zadovoljnost. Vsem sodelovalkam najprisrčnejša zahvala. — Dostavek uredn.: Po našem mnenju bi bil — tudi iz pedagoškega stališča — primeren čas za šolsko predstavo kak praznični popoldan.

„Slovenska Straža“ — narodnoobrambeno društvo se ustanovi v sredo 11. maja v Ljubljani. — Poleg tega bo isti dan v „Unionu“ tudi zborovanje „slovenskih kršč. socijalnih zvez“, „jugoslovanske strokovne zveze“ in „Rafaelove družbe“. Ob 8. uri zvečer pa veliki koncert „Ljubljane“. Te shode sklicujejo voditelji V. L. S. iz vseh slovenskih dežel. Rodoljubi, vdeležite se!

Bolnica čč. usmiljenih bratov. Nesrečen dan. Dne 4. t. m. se je Urh Srebrnjak, posestnik v Gorenjem Lakencu pogovarjal s svojim sovaščanom, Jožetom Zajc. Med tem se je Zajc malo pošalil na ta način, da je vrgel Srebrnjaka na tla. Srebrnjaku, ki ni poznal šale, se je pa pri tej priči zlomila leva noga nad stopalom. — Istega dne si je zlomil levo nogo y goleni zidar, Janez Jerale. Delal je pri zgradbi nove cerkve v Smarjeti, in ko je šel zvečer domov, je padel, pa se je ponesrečil. — Francišek Može, posestnikov sin iz Srebrnič pri Novem mestu,

je padel 4. t. m. pod voz, se je zelo ranil na glavi in pobil na tilniku. Vsi trije ponesrečenci so bili privedeni v kandijsko bolnico.

Umor. Dne 24. aprila proti večeru je šel tudi Josip Medved, p. d. Sovanov iz Ločne, k sosedu Kosu, kjer je vinotoč pod vejico. Nekoliko je pil, a se kmalo zopet odpravil domov. Ondi sta bila tudi zidarja iz Drske Alojzij Lukšič in njegov sorodnik Fink. Lukšič stopi za odhajajočim Medvedom pred hišo, rekoč, da naj počaka; a v tistem hipu mu zasadi nož v stegno. Prerezal mu je glavno žilo, Medved je v nekaj trenutkih izkrvavel ter umrl. Vzrok tega groznega zločina še ni znan. Mladenič Medved je bil obče priljubljen. — Moč vesti je menda takoj uplivala, kajti storilec Lukšič se je v torek pred 11. uro obesil v zaporu in bil prenešen v mrtvašnico nekako ob istem času, ko so nesli Medveda k pogrebu ob mnogobrojni vdeležbi iz mesta in okolice. Bog potolaži žalostno rodbino Sovanovo! Sokrivca Finka ima sodnija v zaporu. Obravnava utegne prinesiti večjo jasnost.

Gospodarske drobtine.

— **Tečaj za pridelovanje krme** priredi kmetijska šola na Grmu dne 30. in 31. maja t. l. z naslednjim sporedom: V ponedeljek, dne 30. maja. Od 2. do 4. popoldne: Setev detelje in trave na njivah za dvo- in večletno košnjo. Nakup potrebnega semena. Gnojenje deteljnih zmesij. Praktično razkazovanje deteljnih mešanic na šolskih njivah in v poskuševališču. V torek, dne 31. maja. Od 8. do 11. dopoldne. Naprava novih travnikov. Najbolj važne trave. Sestave travniških zmesij. Množina potrebnega semena. Praktično razkazovanje semena in razdelitev uzorcev. Od 2. do 4. popoldne. Priprava zemlje in posetev travnika. Poprava slabih setev. Gnojenje in zboljšanje slabih in starih travnikov. Praktično razkazovanje šolskih travnikov in travniških zmesij v poskuševališču. — Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot, in sicer le za železnico do Novegamesta, in za hrano po 2 K na dan. Kdor se želi tečaja udeležiti ali pa s podporo tečaj obiskati, naj se priglasí do 25. maja pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu. —

— **Goveja in prasičja razstava v Novem mestu.** Kmetijska podružnica v Novem mestu priredi letošnjo jesen in sicer 19. septembra govejo in prasičjo razstavo, katere se lahko udeležijo živinorejci iz novomeškega političnega okraja. Opozarjamo že danes naše živinorejce na to razstavo, za katero se bo treba pravočasno priglasiti razstavnemu odboru.

— **Živinorejska zadruga za novomeško okolico.** Ustanovni shod za to zadrugo se vrši koncem tega meseca oziroma prve dni mesca junija. Natančneje prihodnjič.

— **Grintave noge pri kokoših** povzročajo pršica t. j. mala živalica, ki se naseli na nogah in napravlja tako imenovane grinte. Proti tej škodljivki si pomagamo s tem, da mažemo noge najprej s petrolejem. Kakor hitro se grinte zmečajo, se odstranijo in izperejo s sodo, na kar se noge namažejo z oljem ali mastjo. Grinte povzročujejo neprijetno srbečico, kokoši klujejo noge, vsled česar se pršice še globlje zajedo. Škodljive so pa tudi zaraditega, ker se prenašajo od ene živali na drugo. Kokoši, ki so grintave na nogah, bi se morale od zdravih ločiti.

— **Škoda po miših** je po naših deteljiščih sem in tja precej velika. Zaraditega bi se morala ta golazen preganjati in bi trebalo sploh večjo pozornost na njo obračati kakor se to sedaj godi. Najboljše sredstvo proti mišim je polaganje strupa. Ta strup si lahko naročimo že v gotovih kroglicah ali ga pa kupimo posebej in delamo iz njega sami testo oziroma kroglice, ki jih polagamo v mišje luknje. Tako testo napraviš iz turšične moke, pšenične moke in ogljikovokislega barita. Na 10 dek turšične moke in 5 dek pšenične moke se vzame 3 deke ogljikovokislega barita, ki se dobi v lekarni. Za to testo je treba le malo vode. Iz tolike množine lahko napraviš strupenega testa za 450 kroglic. Za vsako mišjo lukno je treba 2 do 3 kroglice. —

Loterijske številke.

GRADEC,	30. aprila	50	84	85	41	71
TRST,	7. maja	26	63	50	28	84

Na graščini Srebrniče (na Marofu) pri Novem mestu je dobro belo in črno vino od 56 litrov navzgor v vsaki množini na prodaj.

PREKLIC.

Podpisana javno prekličem, kar sem govorila v Trški gori zoper Antona Kokalja iz Bršljina, da ni res, ter vse obžalujem in sem mu hvaležna, da mi odpušča.

Marija Kastelic, Muhaber.

PREVIDNOST

skrbne
gospodinje

temelji na tem, da pri nakupu Kathreiner Kneippove sladne kave ne zahteva samo sladne kave ampak vsakokrat izrečno naglaša, da hoče Kathreiner in vzame le take izvirne zavitke, na katerih se nahaja slika župnika Kneippa kot varstvena znamka in ime Kathreiner. Le ti znaki jamčijo za pristnost Kathreinerja.

sloven. t. d.

Razglas.

95

Podpisano mestno županstvo naznanja, da se bo dne 19. vel. travna 1910 ob 11. uri dopoldne v mestni pisarni vršila dražba za oddajo pobiranja šotornine in prostornine ob sejnih in tržnih dnevih v Rudolfovem za dōbo treh let,

t. j. od rožnika 1910 do 31. vel. travna 1913. Izklicna cena je 5600 kron. — Dovoljene so tudi pismene ponudbe, vložene do 19. vel. travna 1910 do 11. ure dopoldan. katerim pa mora biti priložena varščina 10% izklicne cene v gotovini, branilnih knjižicah ali vrednostnih papirjih. Dražbeni pogoji so v pogled med uradnimi urami v mestni pisarni.

Mestno županstvo Rudolfovo, dne 2. vel. travna 1910.

Župan: Jos. Ogoreutz.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Opr. št. A 66/9
23

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Rudolfovem je po prošnji cerkvenih predstavnikov kapiteljske in frančiškanske cerkve v Rudolfovem na prodaj po javni dražbi sledeča nepremičnina, za katero je ustanovila izklicna cena 800 K, in sicer zemljišče vl. št. 637 kat. obč. Rudolfovo obsegajoče klet in vrtno parcelo št. 227.

Dražba se bo vršila dne 14. maja 1910 dopoldne ob 10. uri, soba št. 5. Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je plačati v treh obrestih, in sicer prvo tretjino takoj po daniku, drugo tretjino v dveh mesecih in zadnjo tretjino, v katero se sme uloženi vadij vračunati v šestih mesecih po dražbi.

Dražbene pogoje je mogoče upogledati pri tukajšnjem sodišču soba št. 3.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 30. aprila 1910.

(98)

Zahvala.

100

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja povodom prebridke izgube našega iskreno ljubljenega soproga ozir. očeta, strica in svaka, gospoda

I. N. Pikel-a,

trgovca in posestnika v Bršljinu

in za obilo in tolažilno spremstvo k večnemu počitku, izrekam vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem ostalim p. n. spremljevalcem dragega nam rajnkega k zadnjemu počitku presrečno zahvalo. Osebito se še zahvaljujem preč. gg. župniku in kaplanu Prečenskemu, preč. gg. oo. frančiškankom, p. n. gg. poštnim uradnikom ter slavni požarni brambi. Bog plati!

Bršljin, dne 5. maja 1910.

Marija Pikel.

Zahvala.

104

Globoko potrti vsled prerane izgube našega iskreno ljubljenega sina oziroma brata

Josip Medved-a

si dovoljujemo tem potom izraziti svojo najtoplejšo zahvalo za mnogobrojne dokaze odkritega sožalja. Pred vsem se zahvaljujemo prečast. duhovščini iz Prečine, čč. usmiljenim bratom, njegovim prijateljem dijakom in drugim gospodom pevcem za prekrasni žalostinki ter vsem ostalim, ki so našega nepozabnega pokojnika spremljali k zadnjemu počitku.

Trebesgilt, dne 27. malega travna 1910.

Žalujoča rodbina Medved.

Dražbeni oklic.

E 460/9

26

Dne 17. maja 1910 dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 6 vsled neizpolnitve dražbenih pogojev zopetna dražba zemljišč vl. št. 144 k. o. Jurkavas in vl. št. 143 kat. obč. Vel. Podljuben s pritliklami vred.

Nepremičninam je določena vrednost na skupaj 1004 K 87 h, pritiklinam na 50 h.

Najmanjši ponudek znaša 502 K 43 h, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 5. med opravljenimi urami.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnje, niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 9. aprila 1910.

(97)

Dražbeni oklic.

E 130/10

4

Dne 24. maja 1910 dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 6 dražba zemljišča vlož. št. 266 k. o. Hrušca.

Nepremičnini je določena vrednost na 120 K.

Najmanjši ponudek znaša 80 K, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se ob enem odobre, in listine, ki se tičejo nepremičnine, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja v Rudolfovem, odd. II.,

dne 17. marca 1910.

(96)

Ivan Kuntara, : tapetnik in dekoratnik :
v Šmihelu pri Rudolfovem
se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v
izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega
tapetovanja. ☞ Za naročilo zadostuje dopisnica. (78-6-3)

Novo zidana v Kandiji pri Novem mestu blizu
sejmišča je iz proste roke na
hiša prodaj ali se pa da po nizki ceni
v najem.
Natančneje pri Mavroviču.

Jakob Preželj v Novem mestu
ključavničarski mojster in vodovodni inštalater

se najvljudneje priporočujem slavnemu občinstvu in preč. duhovščini
v izdelovanje, napravo in popravo vseh v mojo stroko spadajočih

**stavbinskih, ključavničarskih,
mehaničnih in strojnih del.**

Izvršujem tudi vsakovrstne moderne železne ograje, vrata,
okna, štedilnike itd. ter zagotavljam povsem dobro solidno delo
in kolikor mogoče nizke cene.

V zalogi imam tudi vsakovrstne vodovodne cevi ter vse
druge vodovodne potrebščine.

Načrte izdelujem brezplačno. 85-3-2

Hiša na prodaj 106-3-1

deset minut od Novega mesta, pod ugodnimi pogoji, komaj eno
minuto proč, kjer se bode gradila nova železnica; poleg lep vrt,
in bila je vže stara gostilna v njej, a sedaj prodajalna, ter sploh
pripravna za vsako obrt

se proda iz proste roke radi izselitve v drugi kraj.

Kje, pove upravništvo Dolenjskih Novic.

Slovensko podjetje!

Franc Souvan sin

Ljubljana, Mestni trg števil. 22 in 23.

Tiskana in tkana bombaževina
Bela in rjava kotonina (4-12-5)

Domače in angleško sukno
Francoska svila

Modno blago iz prvih tvornic
Najboljše češko platno

Popolne opreme za neveste
Oprave za hotele in stanovanja

Največja zaloga preprog

Solidna postrežba! Nizke cene!

Kovaškega pomočnika in enega vajenca

sprejme takoj 92-2-1

Johan Ferjančič, kovač, Mali Slatenek pri Novem mestu. :

**Proda se oprava (stelaže in
pudelni) za prodajalno. : :**

Izve se pri upravništvu „Dolenjskih Novic“. 94-0-1

Hiša s prodajalno na najlepšem prostoru
z vrtom, na križanju
treh cest, je takoj na
prodaj.

Kje, pove uredništvo „Dol. Novic“. 93-6-1

Zaradi preselitve je na prodaj v Mirni peči
hiša in gospodarsko poslopje

V hiši se nahaja dobro idoča gostilna in trgovina z mešanim
blagom. Je za vsako obrt pripravna in ima dosti prostora. Zraven
spada lep vrt za zelenjavo in sadni vrt ter velik travnik.

Več se izve pri O. Springer-ju, trgovcu v Novem mestu,
glavni trg št. 98. 101-2-1

Slavno občinstvo opozarja na novo zalogo

: : vsakobarvnih peči : :

v različnem slogu: secesionističnem, baročnem itd.

Zaloga krušnih peči

z velikimi in malimi pečnicami!

Priporoča se 112-3-1

I. Appe-tov nasl. J. Klemenčič,

izdelovalnica in zaloga lončenih izdelkov.

Kandija pri Novem mestu.

Zidana hiša

na Brodu, 20 minut od Novega mesta, se iz proste roke proda.
Hiša je pripravna za kakega obrtnika ali vpokojenca. Zraven
je velik sadni vrt in vrt za domačo zelenjavo, 3 svinjaki, klet
in šupa za drva. Vse v dobrem stanu. Cena nizka, katero se
izve ravno tam števil. 2. na Brodu.

Lepa prodajalna

z vso opravo je takoj za oddati
na Glavnem trgu v Novem mestu.

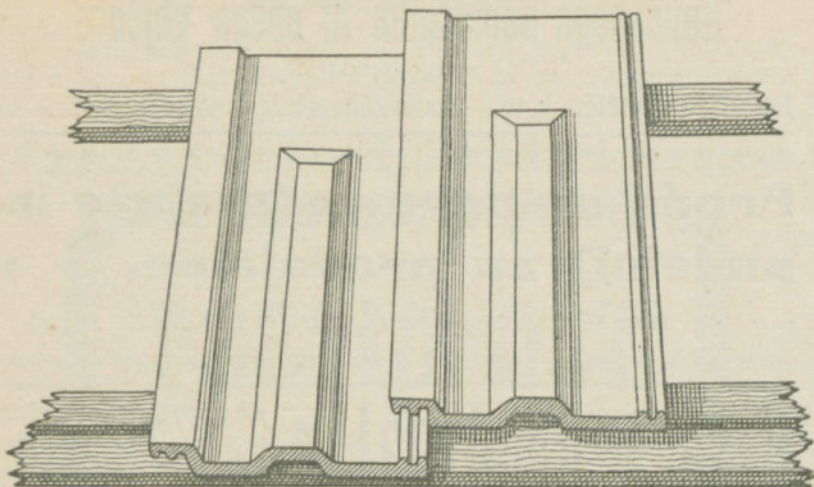
Natančneje hiš. števil. 94.

Imam 350 hl izvrstnega (40-12-5)

istrskega vina

bele in črne vrste, kakor tudi istrski konjak po nizki ceni.
Vsled nizke cene pošiljam samo od 200l naprej in proti povzetju.
V dveh mesecih prazne posode nazaj. Uzorce na zahtevo brezplačno.

Ana M. Pujman, posestnica v Vodnjanu (Dignano) Istrija.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

patent. dvojno zarezani strešnik - zakrivač

(22-24-7)

sposobno obvezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami.

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Svoji k svojim!

Popolnoma varno naložen denar

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

$4\frac{1}{2}\%$ (7-0-8)

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Parna opekarna v Zalogu (Breitenau)

ima vedno v zalogi (14-0-8)

najboljši in najceneji opeko vsake vrste.

Naročila in vprašanja sprejema oskrbništvu graščine Zalog (Breitenau) pri Rudolfovem.

Stavbeni prostori

na lepem kraju se v poljubni meri in po ugodnih cenah prodajo. Kje, pove upravništvo Dol. Novic. 89-0-3

Ponudbeni razpis.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico razpisuje tem potom

napravo ograje

pred „Posojilniškim domom“ v Kandiji. Ograja bode dolga 33 m iz kovanega železa na zidanem podstavku z 1 enojnimi in 1 dvojnimi vrati. Ponudbe z načrti blagovoli se vposlati do 1. junija t. l.

Načelstvo pridržuje si pravico izbrati izmed ponudbenikov ne glede na višino cene.

91-2-2

Načelstvo.

Hiša

z vrtom, v lepem prijaznem trgu Sevnica je na prodaj

za 6500 K

Povprašati je pri lastniku (74-3-3)

Karl Cimperšek, trgovec, Sevnica ob Savi.

Topolov les na prodaj.

Pri tovarni v Gorijancih se bode vsaki drugi in četrti terek v mesecu topolov les (dober stavbni les) prodajal in sicer kubikmeter po 8 kron. (80-5-3)

KEIL-ov LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin.
Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin.
Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin.

Keil-ovo leščilo za pode 90 vin.
Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah.

ima vedno v zalogi trdka

Novo mesto: J. Picsek.
Črnomelj: Anton Zuroc.
Idrija: Val Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Kočevje: Franz Loy.
Kranj: Franc Dolenc.

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Postojna: Anton Ditrich.
Skofja Loka: M. Žigon.
Zagorje: Rib. E. Mihelčič.
Radovljica: Oto Homann.
(75-6-3)